

PRZEDPRZEWODNIK DO SPEKTAKLU

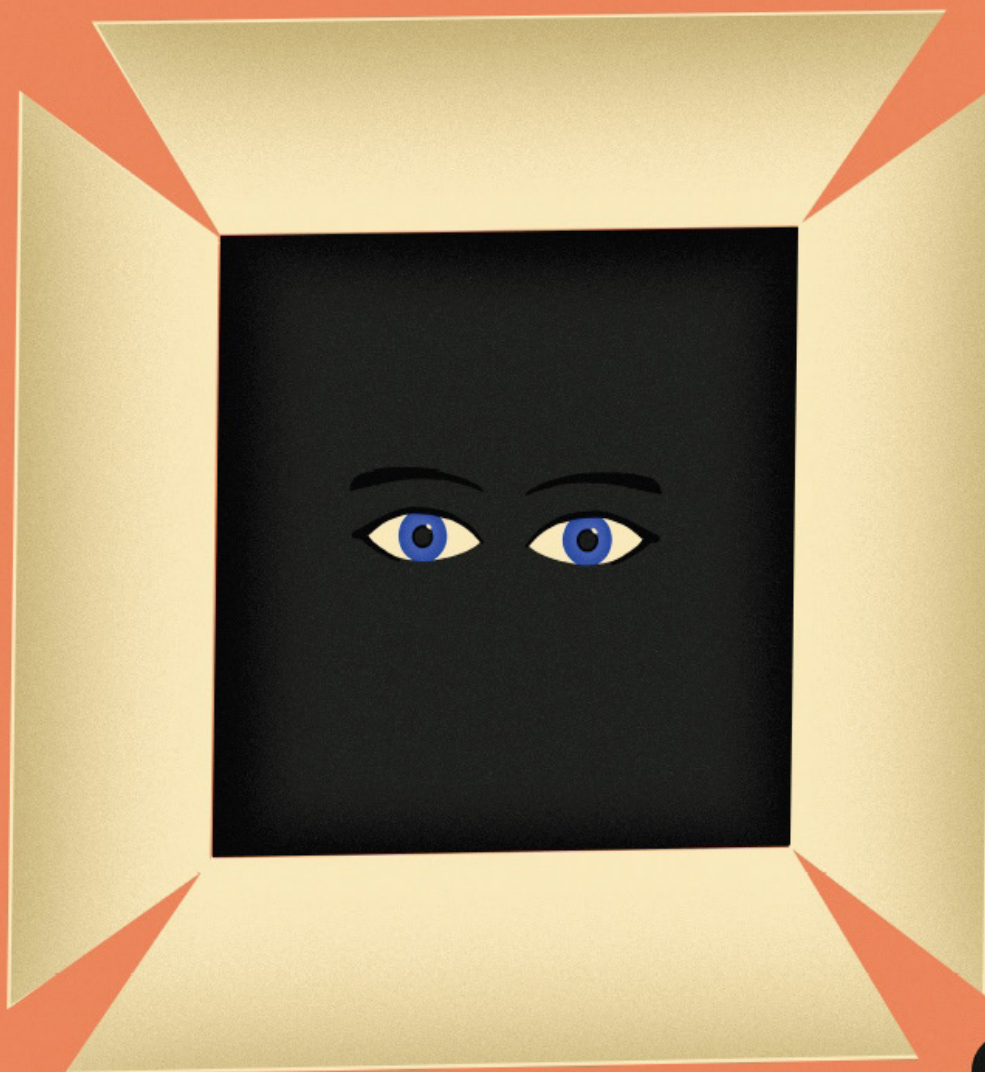

wrocławski
teatr lalek

LALÉ.
Teatr

BAAACH!

scenariusz i reżyseria: Tomasz Maśląkowski

premiera 31/01/2026

www.teatrlalek.wroclaw.pl

3+

CZYM JEST PRZEDPRZEWODNIK DO SPEKTAKLU „BAAACH!”?

Przedprzewodnik do spektaklu to informacje, z którymi warto zapoznać się przed wizytą w Teatrze. Dzięki przedprzewodnikowi dowiesz się więcej na temat przedstawienia, na które się wybierasz. Znajdziesz w nim informacje m.in. na temat:

- 📦 treści i źródeł powstania spektaklu „Baaach!”
- 📦 estetyki, którą posługują się twórcy przedstawienia
- 📦 trudniejszych tematów
- 📦 intensywnych bodźców dźwiękowych i świetlnych
- 📦 dostępności przedstawienia dla widzów o szczególnych potrzebach

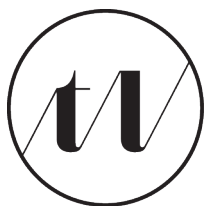
PO CO NAM PRZEDPRZEWODNIKI DO SPEKTAKLI?

Nowe spektakle Wrocławskiego Teatru Lalek powstają na podstawie różnych tekstów. Przedstawienia dotyczą ważnych, a często trudnych tematów. Wykorzystują zróżnicowane środki artystyczne. Zdarza się, że po ich obejrzeniu dzieci i młodzież zadają opiekunom wiele pytań. Odbiór przedstawień wywołuje żywe emocje. Przedprzewodnik pozwala się na te pytania i emocje przygotować.

DLA KOGO JEST PRZEDPRZEWODNIK?

Dla wszystkich, którzy chcą dowiedzieć się czegoś więcej o przedstawieniu, w tym:

- 📦 rodziców i nauczycieli, którzy chcą być przygotowani na trudniejsze treści w przedstawieniach lub intensywne, mocno oddziałujące środki wyrazu,
- 📦 osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami, neuroróżnorodnych lub w kryzysach zdrowia psychicznego.

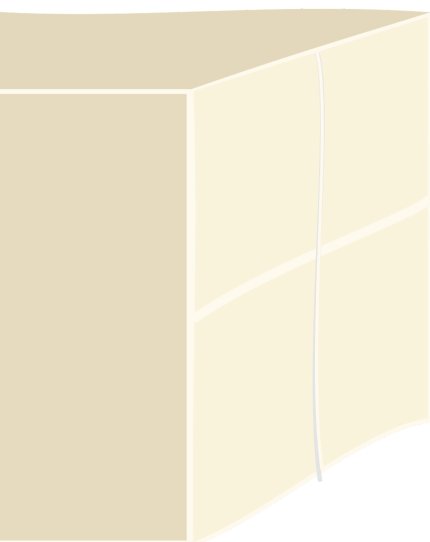

**wrocławski
teatr lalek**

SPIS TREŚCI

1. Przed wizytą w teatrze.....	4
2. Najważniejsze informacje o przedstawieniu „Baaach!”	7
3. O czym jest spektakl „Baaach!”?	8
4. Jaką estetyką posługują się twórcy przedstawienia?	10
5. Kto występuje w przedstawieniu?	12
6. Światła i dźwięki w spektaklu	13
7. Mapa treści wrażliwych i bodźców sensorycznych w przedstawieniu	14
8. Czy przedstawienie jest dostępne dla widzów z niepełnosprawnościami?	18
9. Czy przedstawienie jest odpowiednie dla widzów neuroróżnorodnych?	20
10. W jaki sposób rodzic lub nauczyciel może wesprzeć widzów w odbiorze i rozumieniu spektaklu?	22
11. Słowniczek trudniejszych pojęć	24
12. Kontakt.....	26

PRZED WIZYTĄ W TEATRZE

Przedstawienie pod tytułem „Baaach!” gramy na Scenie Kameralnej lub Scenie na Piętrze Wrocławskiego Teatru Lalek. Wrocławski Teatr Lalek znajduje się w ścisłym centrum miasta, przy pl. Teatralnym 4. Możesz do nas dojechać komunikacją miejską. Najbliższe duże, płatne parkingi znajdują się w Renomie oraz w Narodowym Forum Muzyki. Jeśli nie czujesz się dobrze na zamkniętych, wielopoziomowych parkingach, otwarte, płatne parkingi znajdują się przy ul. Teatralnej i przy ul. Podwale. Jest tam jednak niewiele miejsc i możesz mieć trudność z pozostawieniem samochodu.

Do Teatru warto przybyć chwilę wcześniej. Będiesz mieć wtedy czas, by spokojnie pozostawić kurtkę lub płaszcz w szatni i skorzystać z toalety. W budynku przywitają Cię pracownicy obsługi widowni. Pracownicy obsługi widowni są zwykle ubrani na czarno i mają żółte plakietki z logotypem Wrocławskiego Teatru Lalek. Sprawdzą Twój bilet, pokierują do szatni i na widownię oraz odpowiedzą na pytania. Gdy wejdiesz na salę widowiskową, pomogą Ci w znalezieniu Twojego miejsca.

W hallu przy szatni znajduje się sklepik, w którym możesz kupić teatralne pamiątki. Są tam też dwa ekrany, na których wyświetlają się dynamiczne zwiastuny różnych spektakli. Podczas spektakli weekendowych przy Dużej scenie działa kawiarenka teatralna. Możesz w niej kupić coś do picia i słodką przekąskę. Kawiarenka jest niewielka, więc czasem będziesz musiał poczekać w kolejce.

Przed rozpoczęciem spektaklu w foyer (czyli hallu, który znajduje się przed wejściem do sali widowiskowej) może być tłoczno i głośno. Wszyscy widzowie będą czekać na rozpoczęcie przedstawienia. Po przyjściu do Teatru nie możesz od razu zająć miejsca w sali widowiskowej. W tym czasie aktorzy i obsługa przedstawienia sprawdzają, czy scena i widownia są idealnie przygotowane.

Gdy wszystko jest dopięte na ostatni guzik, pracownicy obsługi widowni otwierają drzwi sali widowiskowej i zapraszają widzów do środka.

Na sali widowiskowej widzowie siedzą na wygodnych poduszkach. Jeśli nie lubisz siedzieć na poduszkach, możesz zająć miejsce na krześle. Krzesła przygotowaliśmy w ostatnich rzędach widowni. Scena, na której znajduje się scenografia i grają aktorzy, mieści się na tym samym poziomie, co pierwsze rzędy widowni. Widownia i scena to dwie oddzielne strefy. Widzowie pozostają na widowni, a aktorzy grają na scenie.

Chwilę przed rozpoczęciem spektaklu pracownicy obsługi widowni zamykają drzwi do sali. Na krótki moment gasną światła. Jeśli nie czujesz się dobrze w ciemności, powiedz o tym osobie, z którą jesteś. Możesz również wybrać miejsca bliżej wyjścia.

Pamiętaj, że teatr nie pokazuje historii wprost. Często posługuje się metaforą – to znaczy, że obrazy na scenie nie są dosłowne, ale mają dodatkowe sensory, wywołują różne skojarzenia. Czasem twórcy wymyślają teatralne czary. Dzięki temu możesz w teatrze zobaczyć rzeczy, które nie zdarzają się w prawdziwym świecie. Bo teatr to dobre miejsce dla Twojej wyobraźni.

Jeśli jesteś wrażliwy na głośne dźwięki, możesz skorzystać ze słuchawek wyciszających. Możesz przynieść swoje słuchawki lub bezpłatnie wypożyczyć słuchawki w Teatrze. Słuchawki nie wygłuszają całkowicie, ale pozwalają na obniżenie natężenia dźwięku o około 20 dB. Słuchawki, które posiadamy są przeznaczone dla dzieci w wieku 5-12 lat. Ich ilość jest ograniczona. Możesz je wypożyczyć w szatni.

Na sali widowiskowej nie można pić ani jeść. Możesz natomiast skorzystać ze swojego picia lub jedzenia w foyer przed rozpoczęciem i po zakończeniu przedstawienia.

Na sali widowiskowej nie można korzystać z telefonów komórkowych. Światło ekranu i dźwięki przeszkadzają innym widzom. Jeśli potrzebujesz skorzystać z telefonu, możesz to zrobić w foyer przed rozpoczęciem i po zakończeniu przedstawienia.

Możesz wyjść w trakcie przedstawienia, jeśli tego potrzebujesz. Jeśli zdarza Ci się czuć na przedstawieniach niekomfortowo i potrzebujesz chwili wytchnienia, warto zająć miejsce na brzegach rzędów. Dzięki temu opuścisz salę szybko i wygodnie oraz nie będziesz przeszkadzać innym widzom.

NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE O PRZEDSTAWIENIU „BAAACH!”

Przedstawienie pod tytułem „Baaach!” miało swoją premierę 31 stycznia 2026 r. Przedstawienie jest koprodukcją – to znaczy, że zostało przygotowane wspólnie przez Wrocławski Teatr Lalek i Fundację LALE.Teatr.

Scenariusz spektaklu stworzył Tomasz Maśląkowski. Tomasz Maśląkowski jest również reżyserem przedstawienia oraz autorem scenografii i choreografii. Muzykę skomponował Jan Sebastian Bach, a widzowie poznają ją w aranżacji – czyli opracowaniu muzycznym – Grzegorza Mazonia. Grzegorz Mazoń zamienił część utworów instrumentalnych na wokalne i zaśpiewał je wspólnie z Eweliną Opłatkowską. Jest również autorem części utworów muzycznych. Reżyserką światła jest Alicja Pietrucka. Inspicjentką przedstawienia jest Agnieszka Drobna.

W spektaklu występuje dwoje aktorów: Kamila Chruściel i Piotr Starczak.

W przedstawieniu wykorzystano utwory lub fragmenty utworów Jana Sebastiana Bacha:

- ♪ Wariacje Goldbergowskie BWV 988,
- ♪ III Koncert Brandenburski G-dur BWV 1048,
- ♪ Aria z III Suity orkiestrowej D-dur BWV 1068,
- ♪ Kantata Herz und Mund und Tat und Leben BWV 147,
- ♪ Badinerie ze Suity nr 2 B-moll BWV 1067,
- ♪ Preludium i Fuga C-dur BWV 846.

Przedstawienie trwa 36 minut.

Przedstawienie pod tytułem „Baaach!” polecamy widzom, którzy ukończyli 3 lata. To znaczy, że młodsi widzowie mogą doświadczać obrazów i dźwięków, ale mieć trudność ze śledzeniem fabuły. Jednocześnie przedstawienie doskonale odpowiada na potrzeby widzów starszych niż trzyletni.

Jeśli Twoje dziecko jest szczególnie wrażliwe na niektóre treści lub bodźce sensoryczne, minimalna granica wieku może być wyższa.

O CZYM JEST SPEKTAKL „BAAACH!”?

Mama przenosi kartony: duże, małe, ciężkie i lekkie. To chyba przeprowadzka? Nie ma mebli ani zabawek – wszędzie tylko kartony. W jednym z kartonów ktoś się schował. To Chłopiec. Siedzi w środku i nie chce wyjść. Przeprowadzka to dla niego trudny moment. Zniknął dom, który Chłopiec znał i który dawał mu poczucie bezpieczeństwa.

Mama wie, że to dla Chłopca niełatwe doświadczenie. Dlatego go nie pogania, nie próbuje namówić, żeby wyszedł z kartonu. Daje mu czas i jest blisko. Czasem bawi się z kartonem: łaskocze go, głaszcze, dotyka. Czasem, gdy karton nie jest w nastroju do zabawy, po prostu siedzi obok. A innym razem sama zakłada kartonową skorupkę i wtedy Mama i Chłopiec są dwoma kartonowymi stworami.

Mija czas. Karton, który skrywał Chłopca, powoli się zmniejsza. Mama jest już trochę zmęczona, ale cały czas trwa przy Chłopcu: towarzyszy mu, dostraja się do jego emocji. Pewnego dnia Chłopiec jest gotowy, by wyjść z kartonu. Mama wita go radośnie, przytula. Chłopiec jest już gotowy na kolejny etap. Z kartonów razem z Mamą budują nowy dom. Zamieszkują w nim, wspólnie się bawią.

„Baaach!” to przedstawienie, które zaprasza do odczytań na wielu różnych poziomach. Dla najmłodszych widzów to przede wszystkim sensoryczna opowieść, która odpowiada na ich możliwości poznawcze. Abstrakcyjne przygody postaci budzą ekscytację. Dla nieco starszych to uniwersalny spektakl o bezpieczeństwie i relacji. O tej drugiej płaszczyźnie odczytania pisze Lidia Kurczaba - pedagogka, terapeutka integracji sensorycznej.

Mama staje w obliczu trudnych emocji Chłopca. Sama zakład karton, choć czasem sprawia jej to wyraźną trudność. Wejście do świata emocji dziecka nie jest łatwym zadaniem. Wymaga wielu prób, uważności i czasu. Rozumienie emocji dziecka nie jest proste, a popełnianie błędów jest w tym procesie zupełnie normalne. Nie dzieje się automatycznie – szczególnie w nowej i trudnej sytuacji, w której znaleźli się bohaterowie. Jednak wejście w świat dziecka okazuje się warte wysiłku. Mama przyjmuje perspektywę Chłopca, nie próbuje jej zmienić na swój własny sposób. Podejmuje wysiłek.

Z biegiem zdarzeń karton, w którym schował się Chłopiec, zmniejsza się. Chłopiec odczuwa coraz większą gotowość do wejścia w interakcję, wyjścia do świata zewnętrznego i dostępu Mamy do siebie. Definiuje swój obszar bezpieczeństwa, kontroli sytuacji, regulacji. Zachowuje sprawczość. Jego wyjście nie było wymuszane, lecz wspierane przez dostępność i uważność Mamy. Chłopiec mógł działać we własnym tempie.

Gdy Chłopiec wychodzi z kartonu, może razem z Mamą zacząć budować nowy dom: przestrzeń relacji, bliskości, regulacji, akceptacji. Zmiana jest zawsze wydarzeniem wyjątkowym, niecodziennym, ale przygotowanie do niej, budowanie przymierza z dzieckiem: zaangażowania, współodczuwania, wsparcia, dzieje się każdego dnia. Dzięki nim to wszystko, co wcześniej dzieliło, może stać się materiałem do budowania. Gdy zaczynamy te wyzwania porządkować, możemy spokojnie zamieszkać: najpierw w swoim ciele i umyśle, potem w przestrzeni z bliskimi, rówieśnikami. Rozwój relacji nie zakłada eliminowania przeszkód, trudnych emocji. To one stają się fundamentem „zamieszkania” w relacji.

Szczegółowy opis każdej sceny znajdziesz w rozdziale „Mapa treści wrazliwych i bodźców sensorycznych w przedstawieniu” na stronie 14

JAKĄ ESTETYKĄ POSŁUGUJĄ SIĘ TWÓRCY PRZEDSTAWIENIA?

„Baaach!” jest spektaklem teatru formy. To znaczy, że pada w nim niewiele słów, a narrację buduje obraz, plastyka sceniczna, ruch, światło dźwięk. Reżyser spektaklu tworzy unikalny świat, w którym przedmioty codziennego użytku – kartony – ożywają i zyskują autonomię. Stają się postaciami, które na scenie mają swój własny sposób życia, poruszania się. Co więcej: mają swój

charakter i osobowość. Dzięki takim praktykom artystycznym w teatrze możemy opowiadać różne historie nieco inaczej, może pełniej. Teatr tworzy obrazy, które pobudzają wyobraźnię i wrażliwość odbiorców. Pozwala im samodzielnie tworzyć opowieść, nie narzuca wniosków ani interpretacji.

Scenografia przedstawienia jest minimalistyczna. Jest zbudowana z kilkudziesięciu kartonów o rozmaitych kształtach i rozmiarach. Kartony mają swój zwykły, brązowo-szary kolor. Zachowują pewną symetrię, a dzięki niej – porządek wizualny. Przestrzeń nie zmienia się dynamicznie. Czasem postaci przesuwają kartony i odkładają je w inne miejsca. Czasem kartony

same ożywają i przemieszczają się w przestrzeni. W finałowej scenie postaci budują z kartonów sylwetkę domu. Układają duże kartony na kształt fundamentów. Tworzą wnęki na okna i drzwi. Budowlę wieńczy spadzisty dach. Mama i Chłopiec „zamieszkują” w domku - wchodzi do niego jak do prawdziwego budynku.

Twórcy spektaklu posługują się abstrakcją. To znaczy, że rzeczywistość w przedstawieniu nie jest odwzorowana realistycznie, nie przypomina konkretnych przedmiotów czy miejsc. Jest zbudowana przy pomocy światła, dźwięku, ruchu, przedmiotów. Twórcy nie opowiadają dosłownej historii, ale przekazują emocje i idee. Taki sposób opowiadania jest bliski odbiorcom przedstawienia. Dzieci w tym wieku chętnie nadają symboliczne znaczenia rzeczom z codziennego otoczenia, dokonują ich transformacji w zupełnie inne przedmioty.

Bardzo ważna w przedstawieniu jest muzyka Jana Sebastiana Bacha i Grzegorza Mazonia. Grzegorz Mazoń dokonał aranżacji, czyli opracowania muzycznego, siedmiu utworów niemieckiego kompozytora. Część z nich zaśpiewał wspólnie z Ewelina Opatkowską. Muzyka w przedstawieniu jest pogodna i harmonijna. Nadaje rytm wydarzeniom i oddaje emocje postaci. Śpiewane utwory przywodzą na myśl wymyślane przez dzieci języki – takie, które rozumieją tylko wtajemniczone osoby. Choć w spektaklu pada niewiele „prawdziwych” słów, można sobie wyobrazić, że muzyka jest formą dialogu między postaciami. Gdy nie da się opisać rzeczywistości, doświadczeń przy pomocy słów, muzyka czyni to za nie. Rozbudza emocje i wyobraźnię widzów, odwołuje się do ich wrażliwości.

Galerię zdjęć oraz filmowy zwiastun spektaklu znajdziesz na stronie www.teatrlalek.wroclaw.pl (przy opisie spektaklu).

KTO WYSTĘPUJE W PRZEDSTAWIENIU?

„Baaach!” to przedstawienie, które pozostawia dużą swobodę w odczytaniu treści. Reżyser nie nazywa jednoznacznie postaci, nie określa również relacji między nimi. Dlatego w przedprzewodniku proponujemy nasze imiona dla bohaterów. Jeśli jednak chcesz ich nazwać inaczej – ta historia jest otwarta na Twoje odczytanie!

Mama

Mama jest pogodna i ciekawa świata. Jest też bardzo zorganizowana, bo teraz ma przed sobą nie lada wyzwanie! W natłoku obowiązków nie zapomina jednak o Chłopcu. Wspiera go w trudniejszym momencie, jest blisko. Towarzyszy mu i się z nim bawi. Sama zakłada karton i teraz są dwoma kartonowymi stworami!

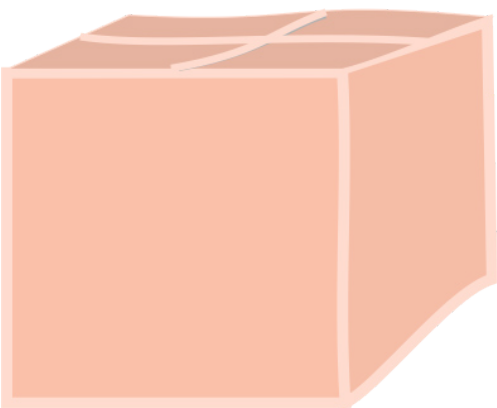
W roli Mamy występuje Kamila Chruściel.

Chłopiec

Chłopiec jest mały i bardzo delikatny. Może to rówieśnik widzów? Nie czuje się dobrze w sytuacji dynamicznej zmiany. Nie rozumie, co się dzieje. Chowa się do pudła i nie chce z niego wyjść. Dzięki towarzyszeniu, bliskości Mamy powoli otwiera się na nową sytuację: zaczepia Mamę dźwiękiem, gestem. Udaje mu się pokonać strach i niepewność.

W roli Chłopca występuje Piotr Starczak.

ŚWIATŁA I DŹWIĘKI W SPEKTAKLU

światła

W spektaklu światła oddają emocje, odbijają zmiany nastrojów, nadają kolory zabawom postaci.

W przedstawieniu wykorzystywana są dwa rodzaje światła: ciepłe, często kolorowe światło sceniczne, które wypełnia całą przestrzeń lub skupia się na jej jednym elemencie oraz podłużne świetlówki, które wiszą nad sceną. Światło świetlówek jest ostrzejsze i zimne, czasem migocze.

- dla niektórych widzów, szczególnie wrażliwych na bodźce świetlne, światło świetlówek może być rażące, a ich migotanie może powodować dyskomfort

W przedstawieniu część scen rozgrywa się w półmroku, jednak wszystkie postaci się delikatnie oświetlone i rozpoznawalne. W finale pojawia się krótka chwila całkowitej ciemności.

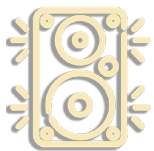
dym sceniczny

W przedstawieniu nie jest wykorzystywany dym sceniczny.

projekcje

W spektaklu nie ma projekcji.

dźwięki

Muzyka w przedstawieniu jest pogodna i harmonijna. Nadaje rytm działaniom postaci.

Muzyka jest grana z głośników i utrzymuje się na podobnym poziomie głośności.

Poza muzyką w spektaklu pojawiają się pojedyncze dźwięki i wyrazy dźwiękonaśladowcze. Oddają stany bohatera i są nacechowane emocjonalnie. Są łagodne i pogodne.

Szczegółowy opis trudniejszych bodźców znajdziesz w rozdziale „Mapa treści wrażliwych i bodźców sensorycznych w przedstawieniu” na stronie 14

MAPA TREŚCI WRAŻLIWYCH I BODŹCÓW SENSORYCZNYCH W PRZEDSTAWIENIU

UWAGA! W tym rozdziale opisujemy po kolei każdą scenę spektaklu. Jeśli nie chcesz znać szczegółów przed obejrzeniem przedstawienia, przejdź do strony 18

treści
trudniejsze

fabuła

bodźce
sensoryczne

scena I Mama

[0:00-02:30]

Mama przygotowuje się do przeprowadzki. Przesłania kartony: duże, małe, lekkie, ciężkie. Ustawia je w wysokie wieże.

rozpoczęcie przedstawienia:
półmrok, rozjaśniony tylko przez
zimne światło świetlówek

scena II Chyba mi się przywidziało...

[02:30-04:10]

Nagle z wieży spada nieduży kartonik. Mama odkłada go na miejsce. Kartonik znów spada. Mama odkłada go, bacznie mu się przygląda. Odwraca się. Kartonik spada po raz kolejny.

strach, przerażenie Mamy
uczucie szybko ustępuje
zainteresowaniu

scena III Wędrujące kartony

[04:10-06:10]

Duża wieża z kartonów sunie powoli po podłodze. Mniejsze pudełko także wybrało się na wędrowkę. Mama jest trochę zdezorientowana. Kiedy podchodzi do pudeł, zamieniają się w zwykłe, nieruchome kartony.

przez większą część sceny panuje
półmrok

treści
trudniejsze

fabuła

bodźce
sensoryczne

scena IV Kto tam jest?

[06:10-09:30]

Mama staje kartonowi na drodze. I co teraz? Stuka w karton, nasłuchuje. Podnosi karton, a w środku jest kolejny, mniejszy. I następny – jeszcze mniejszy. Mama znajduje najmniejszy kartonik – Maciupka. Mama go łaskocze, przytula. Maciupkowi bardzo podoba się ta zabawa.

scena V Lot

[09:30-12:00]

Mama dmucha w większe kartony, które unoszą się w rytm muzyki. Płyną w powietrzu. Z kartonu schodzi powietrze, jak z balonika.

Mama bawi się z Maciupkiem. Podrzuca go.

ok. 12. minuty półmrok, dynamiczne migotanie światełek

niepokojący dźwięk, jakby powietrze gwałtownie uciekało z balonu

scena VI Co się stało z Maciupkiem?

[12:00-13:20]

Maciupek upada. Mama go podnosi. Otrzebuje, nasłuchuje. Podrzuca go. Maciupek milczy. Mama chce się z nim bawić. Maciupek nie odpowiada.

postaci mają nałożone kartony: na głowę i na całe ciało

scena VII Duży

[13:20-14:00]

Mama zakłada na głowę mały karton. Podchodzi do niej duży karton na krótkich, ludzkich nóżkach. Skrada się powoli. Mama ściąga swój karton. Duży chowa nogi i zastyga w bezruchu.

**treści
trudniejsze**

fabuła

**bodźce
sensoryczne**

postaci mają nałożone kartony: na głowę i na całe ciało

scena VIII Jak żółwie w skorupce

[14:00-17:00]

Mama zauważa Dużego. Sprząta inne kartony, robi mu miejsce. Znajduje inny duży karton i zakłada go na siebie – jak skorupkę żółwia. Dwa duże, kartonowe żółwie poruszają się symetrycznie. Stykają się ściankami. Pocierają. Duży wychodzi.

postaci mają nałożone kartony: na głowę i na korpus

scena IX Mniejszy

[17:00-18:50]

Mama rozgląda się wokół. Nie ma nikogo. Nagle wchodzi mniejszy, wąski karton. Ma długie nogi i dżinsowe szorty. Mniejszy skradaje się. Mama idzie za nim. Stawiają śmieszne, drobne krocзки. Mama staje na drodze Mniejszego. I co teraz?

postaci mają nałożone kartony: na głowę i na korpus

scena X Pierwszy uśmiech

[18:50-21:00]

Mniejszy zastyga w bezruchu. Mama łaskocze Mniejszego włosami. Nadeptuje mu na stopę. Puka. Mniejszy przyłącza się do zabawy. Mama maluje palcem na kartonie oczy, nos i uśmiech. Przytula go.

postaci mają nałożone kartony: na głowę i na korpus

scena XI Dostrojenie

[21:00-26:50]

Mniejszy robi skłon tak głęboki, że kartonem sięga do podłogi. Mama stawia obok taki sam karton. Na różne sposoby próbuje się w nim zanurzyć. Wreszcie się udaje! Tańczą śmieszny, kartonowy taniec. Ich ruchy są idealnie dopasowane.

w trakcie sceny kilkukrotne powolne migotanie światełek

**treści
trudniejsze**

fabuła

**bodźce
sensoryczne**

postaci mają nałożone kartony na głowę

scena XII Najmniejszy

[26:50-27:50]

Mniejszy ściąga wąski karton. Zakłada inny, najmniejszy, spod którego widać białą koszulkę. Mama zakłada taki sam karton. Tańczą.

ok. 27. minuty powolne migotanie światełek

postaci mają nałożone kartony na głowę

scena XIII Chłopiec

[27:50-30:20]

Najmniejszy zdejmuję karton z głowy. Spod kartonu wygląda uśmiechnięta twarz Chłopca. Chłopiec wita się z Mamą, macha do dzieci na widowni. Mama i Chłopiec na zmianę zdejmują i nakładają kartony.

scena XIV Dobrze, że jesteś

[30:20-31:00]

Mama i Chłopiec przytulają się mocno. Teraz trzeba te wszystkie kartony rozpakować!

scena XV Dom

[31:00-36:00]

Mama i Chłopiec budują z kartonów duży dom: z drzwiami, oknami i spadzistym dachem. Wyciągają z pudła piłkę. Grają.

ok. 36. minuty krótki moment całkowitej ciemności

CZY PRZEDSTAWIENIE JEST DOSTĘPNE DLA WIDZÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI?

Przedstawienie jest dostępne dla widzów o szczególnych potrzebach:

a) osób z trudnościami w obszarze poruszania się:

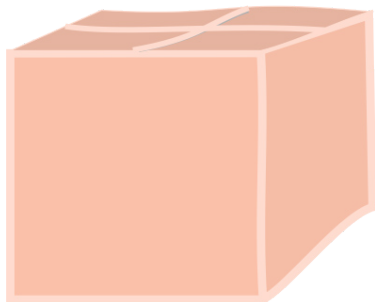
Scena Kameralna oraz Scena na Piętrze, na których prezentowany jest spektakl „Baaach!”, są dostępne dla osób z trudnościami w obszarze poruszania się. Widzowie mogą skorzystać z windy w asyście pracownika obsługi widowni. Winda dojeżdża na poziom widowni obu scen. Miejsca na widowni można zająć bez konieczności pokonywania schodów. Liczba miejsc dla osób poruszających się na wózku jest ograniczona, warto więc zgłosić ten fakt podczas rezerwacji biletów.

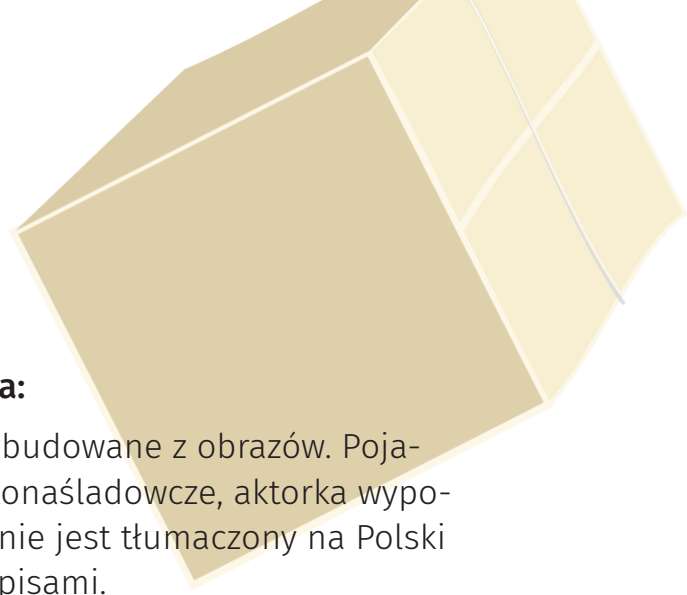
b) osób z trudnościami w obszarze widzenia:

Spektakl ma opracowaną audiodeskrypcję, z której można skorzystać podczas prezentacji przedstawienia. Autorką audiodeskrypcji jest Marta Kwiek. Spektakle z audiodeskrypcją są oznaczone w repertuarze skrótem AD. Grupy zorganizowane mogą również zamówić audiodeskrypcję w wybranym terminie prezentacji – możesz zgłosić taką potrzebę z wyprzedzeniem specjalistce ds. dostępności.

W wybranych terminach widzom z trudnościami w obszarze widzenia proponujemy touch-tour – oprowadzanie dotykowe z audiodeskrypcją na żywo. Touch-tour pozwala poznać przestrzeń, spektaklu „Baaach!” Chęć udziału w oprowadzaniu możesz zgłosić z wyprzedzeniem specjalistce ds. dostępności.

Osobom słabowidzącym polecamy miejsca w pierwszych rzędach – tak, aby mogły lepiej dostrzec szczegóły inscenizacji. Możesz zgłosić taką potrzebę podczas rezerwacji biletów.

c) osób z trudnościami w obszarze słyszenia:

Przedstawienie pod tytułem „Baaach!” jest zbudowane z obrazów. Pojawiają w nim tylko pojedyncze wyrazy dźwiękonaśladowcze, aktorka wypowiada dwa krótkie zdania. Dlatego spektakl nie jest tłumaczony na Polski Język Migowy. Nie jest również opatrzony napisami.

W spektaklu znaczącą rolę odgrywa muzyka klasyczna.

Dla widzów z trudnościami w obszarze słyszenia przygotowaliśmy wprowadzenie w Polskim Języku Migowym. We wprowadzeniu przedstawiamy krótko zarys akcji oraz postaci, które występują w spektaklu. Wprowadzenie jest dostępne na stronie www Teatru przy opisie spektaklu, a w wybranych terminach również na monitorach w foyer.

Od września 2026 roku podczas przedstawień na Scenie Kameralnej będzie można skorzystać z pętli indukcyjnej. Pętla obejmuje całą widownię.

d) osoby z trudnościami w obszarze rozumienia:

Przedstawienie jest dostępne dla widzów z niepełnosprawnością intelektualną. Spektakl operuje teatralną metaforą, która jest zrozumiała dla widzów z niepełnosprawnością intelektualną w różnym stopniu. W spektaklu niemal nie ma słów – aktorzy wypowiadają pojedyncze wyrazy dźwiękonaśladowcze i dwa krótkie, proste zdania. Obrazy są spokojne, uniwersalne i zachęcają do dużej swobody w odczytywaniu treści przedstawienia.

Dla odbiorców z trudnościami w obszarze rozumienia przygotowaliśmy tekst objaśniający do spektaklu w standardzie ETR. Autorką tekstu jest Marta Kurowska. Grupy zorganizowane mogą skorzystać z tekstu objaśniającego w wybranym terminie prezentacji – możesz zgłosić taką potrzebę z wyprzedzeniem specjalistce ds. dostępności.

Widzowie o szczególnych potrzebach mogą skorzystać z asysty w dotarciu do budynku Teatru z taksówki lub najbliższych przystanków komunikacji miejskiej. Potrzebę asysty możesz zgłosić z wyprzedzeniem specjalistce ds. dostępności.

CZY PRZEDSTAWIENIE JEST ODPOWIEDNIE DLA WIDZÓW NEURORÓŻNORODNYCH?

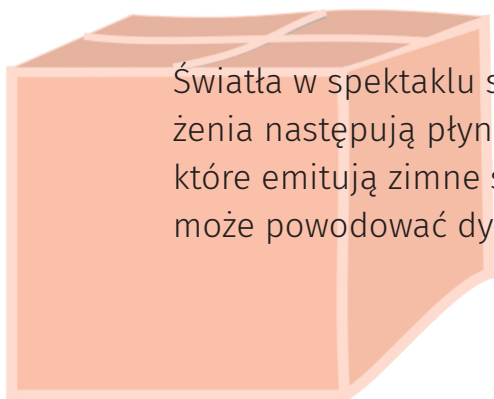
(oprac. Lidia Kurczaba – pedagogka, terapeutka integracji sensorycznej)

„Baaach!” w reżyserii Tomasza Maśląkowskiego to spektakl otwarty, który daje znaczną przestrzeń na indywidualne dopowiedzenia, zrozumienie i nadawanie znaczeń. Jest sensoryczny, bogaty w ruch, dźwięki, obrazy. Dzięki temu widz może na własny sposób odczuwać przedstawienie. Nie ma „błędnych” interpretacji.

Przedstawienie jest spokojne i bezpieczne. Tempo scen jest umiarkowane, a zmiany następują płynnie. Scenografia jest łagodna, znana i rozpoznawalna z codziennego otoczenia. Jest monochromatyczna i względnie symetryczna, zachowuje porządek wizualny. Może działać regulująco: ułatwia orientację i daje przewidywalność wizualną – widz nie musi nadążać ze zmieniającym się tłem. Przestrzeń jest czytelna, łatwo o zauważenie zmian. U dzieci o profilu sensorycznym poszukującym, zwłaszcza w obszarze bodźców wzrokowych, może wywołać poczucie monotonii lub chwilowe znużenie.

Muzyka Jana Sebastiana Bacha jest harmonijna, uporządkowana w sposób matematyczny. Zrównoważony, nierozpraszaający dźwięk wspomaga koncentrację. Linie melodyczne utworów można śledzić bez większego wysiłku poznawczego. Muzyka nie działa pobudzająco ani dysregulująco. Poza muzyką obecne są dźwięki ekscytacji. Zabawie postaci towarzyszą wyrazy dźwiękonaśladowcze („bam”, „oj”), które nie wymagają szczególnego przetwarzania językowego. Słowa te bywają nacechowane emocjonalnie, ale nie eskalują do krzyku ani nie są przeciągane.

Światła w spektaklu są stonowane, nie pobudzają. Zmiany kolorów i natężenia następują płynnie. Elementem scenografii są podłużne świetlówki, które emitują zimne światło, a niektórych scenach – migoczą. Ten efekt może powodować dyskomfort u niektórych widzów.

Dla widzów neuroróżnorodnych struktura rytmu, w jakiej osadzony jest „Baaach!” jest bardziej regulująca niż ta, oparta na słowach. Interakcje pomiędzy postaciami są powtarzalne i stabilne, ułatwiają zanurzenie się i podążanie za akcją. Ruch postaci jest powtarzalny, rytmiczny i, często, symetryczny. Krótki dialog jest piękny i bezpieczny, a puenta – zadaniowa. Dla części widzów w spektrum autyzmu brak złożonych dialogów może być ulgą: zwalnia od presji rozumienia metafor, nadążania za wymianą zdań. U innych odbiorców brak słów może wywoływać napięcie lub niepewność w oczekiwaniu, aż ktoś się odezwie – a więc w nadaniu odniesienia, kierunku, orientacji scenicznym wydarzeniom.

W spektaklu pojawiają się liczne elementy abstrakcyjne: kartony, których funkcja zmienia się zależnie od sytuacji, sekwencyjne działania (np. układanie kartonów, taniec), oraz działania niedookreślone. Pojawiają się również gesty relacyjne (stukanie w karton, dmuchanie, aby poleciał wyżej, wchodzenie w karton), które same w sobie nie niosą abstrakcyjnego znaczenia, jednak w kontekście spektaklu nabierają go poprzez intencje i znaczenia, nadawane im przez postaci. Brak dialogów i brak konieczności integrowania bodźców z wielu źródeł obniża koszt poznawczy odbiorców. Abstrakcja jest silnie osadzona w działaniu. Widzom neuroróżnorodnym znacznie ułatwia to odczytanie symbolu. A powtarzalność pozwala tę symbolikę mocniej osadzić.

Postaci w spektaklu przeżywają wiele emocji. Mama doświadcza strachu, który szybko przeradza się w ciekawość, ekscytację. Historia skupia się wokół niełatwych emocji Chłopca, które jednak są przedstawione lekko, nie wywołują napięć. Dla części widzów w spektrum autyzmu odczytywanie emocji postaci może być wyzwaniem. Nie są one jednak niezbędne do odbioru spektaklu: widzowie mogą go doświadczać na wielu innych poziomach.

Bodźce sensoryczne oraz treści wrażliwe szczegółowo omawiamy w rozdziałach „Światła i dźwięki spektaklu” na stronie 13 oraz „Mapa treści wrażliwych i bodźców sensorycznych w przedstawieniu” na stronie 14

W JAKI SPOSÓB RODZIC LUB NAUCZYCIEL MOŻE WESPRZEĆ WIDZÓW W ODBIORZE I ROZUMIENIU SPEKTAKLU?

(oprac. Lidia Kurczaba – pedagogka, terapeutka integracji sensorycznej)

„Baaach!” w reżyserii Tomasza Maśląkowskiego to uniwersalny spektakl o poczuciu bezpieczeństwa i o relacji. Dlatego w tym rozdziale proponujemy różnorodne działania, które wspierają budowanie bezpiecznych relacji z dzieckiem – w teatrze i poza nim.

Przed spektaklem możecie porozmawiać i pobawić się. Te działania mogą pomóc dziecku w odbiorze przedstawienia:

- 📦 możecie porozmawiać o tym, że postaci nie będą dużo rozmawiać, lecz komunikować się ruchem, gestem, spojrzeniem, dźwiękiem. Będzie mało rozmawiania, za to będziecie patrzeć i obserwować, co się dzieje,
- 📦 podczas spektaklu dziecko będzie mogło zająć miejsce na wygodnej poduszce. Będzie mogło poruszyć się, zmieniać pozycję, położyć na brzuchu,
- 📦 podczas spektaklu postaci (głównie Chłopiec) będą zakładać na siebie kartony. Czasem tylko na głowę, a czasem schowają w nich całe ciało. Będą wspólnie biegać, bawić się, będą blisko,
- 📦 w domu, przed spektaklem, możecie pobawić się w kartonie lub z kartonami: co Wam się uda z nimi zrobić? W co karton może się zamienić w zabawie? Taka zabawa może być ciekawym i atrakcyjnym wprowadzeniem do zmienności znaczeń przedmiotów, a także nawiązaniem do działań w spektaklu,
- 📦 w domu, przed spektaklem, możecie pobawić się bez słów. Pobyć razem bez mówienia, naśladować siebie i swoje ruchy, przyglądać się sobie. To może być interesujące nawiązanie do działań w spektaklu, wprowadzenie do relacji oraz przetwarzania przez dziecko widzenia i ruchu,
- 📦 w spektaklu nie będzie głośnych i nagłych dźwięków – usłyszysz za to muzykę klasyczną. Możecie wspólnie posłuchać utworów Jana Sebastiana Bacha (listę utworów wykorzystanych w spektaklu znajdziesz na stronie 7),
- 📦 podczas spektaklu nie musisz wszystkiego rozumieć: możesz śledzić akcję i patrzeć na to, co chcesz,
- 📦 możesz zaprosić dziecko, by zapamiętało sceny, które są trudniejsze lub niezrozumiałe – może np. ścisnąć Cię w tych momentach za rękę. Po spektaklu możecie do nich wrócić i porozmawiać.

Po spektaklu możesz w bezpiecznej przestrzeni porozmawiać z dzieckiem na wiele tematów. Proponujemy Wam kilka pytań / obszarów, ale w rozmowie nie wszystkie muszą zostać poruszone. Przeciwnie: warto dokonać wyboru. Rozmowa nie musi prowadzić do konkretnych odpowiedzi, podsumowań i wniosków. Same pytania o odczucia i refleksje to mocny sygnał dla dziecka, że są one dla nas ważne.

- 📦 co można zrobić z takimi kartonami, jak na scenie?
- 📦 czy czasem lubisz się gdzieś schować? Kiedy to się dzieje?
- 📦 co robisz, kiedy chcesz się z kimś bawić?
- 📦 jakie uczucia Ci towarzyszyły, gdy postać na scenie miała na sobie karton?
- 📦 dlaczego później karton zniknął?
- 📦 co można zbudować wspólnie z drugą osobą? Lubisz budować z drugą osobą?
- 📦 jakie uczucia Ci towarzyszyły podczas zabaw postaci? Podobały Ci się?
- 📦 co najbardziej Cię bawiło podczas oglądania spektaklu?
- 📦 gdzie czujesz się bezpiecznie?

Możecie również poruszyć kwestie bycia razem z dzieckiem w emocjach. W obserwacji, rozmowach i zabawie znaleźć Wasz własny sposób na wsparcie, budowanie relacji w trudniejszych momentach. To nie musi się wydarzyć od razu, podczas jednej rozmowy. Warto wracać do tych tematów, sprawdzać je, dopowiadać – tak, by odpowiadały Waszej wrażliwości i potrzebom.

- 📦 zastanówcie się wspólnie, jak wygląda dom. Co sprawia, że jakieś miejsce nazywamy domem?
- 📦 rozmawiajcie o tym, co zrobić gdy dziecko jest „w kartonie” – czyli niegotowe do kontaktu czy rozmowy. Jak możemy mu towarzyszyć i jakim sygnałem rozpoznamy, że otwiera się na bliskość i powrót do zabawy? Macie swoje własne słowa-klucze? Może jest to gest lub taniec?
- 📦 sprawdźcie, w jaki sposób możecie sobie okazywać bliskość. Co lubicie robić? Co daje Wam wsparcie w trudniejszych momentach?

Teatr to miejsce, które wspiera budowanie poczucia bezpieczeństwa i inspirowanie dobrych relacji. Aby dowiedzieć się, w jaki sposób wspierać poczucie bezpieczeństwa u dziecka i jak budować bliskość z dzieckiem, poznać wagę bezpiecznych relacji i sprawdzić, czy i w jaki sposób teatr może być sojusznikiem w budowaniu rezyliencji, warto zajrzeć do programu spektaklu. Marta Kurowska, specjalistka ds. dostępności Wrocławskiego Teatru Lalek, rozmawia w nim z Lidią Kurczabą, pedagogką, terapeutką integracji sensorycznej. Program można nabyć w teatralnym sklepiku.

SŁOWNICZEK TRUDNIEJSZYCH POJĘĆ

AUDIODESKRYPCJA – słowny opis warstwy plastycznej spektaklu, dostępny dla osób z trudnościami w obszarze widzenia. W repertuarach i na stronie internetowej audiodeskrypcja jest określona skrótem AD. Podczas przedstawienia osoby, które potrzebują audiodeskrypcji, odsłuchują ją na specjalnych odbiornikach ze słuchawkami. Lektor opisuje jak wygląda scenografia, kostiumy oraz działania aktorów. Audiodeskrypcja nie przeszkadza osobom, które nie korzystają z tego udogodnienia – nie słyszą jej. Podczas warsztatów prowadzimy audiodeskrypcję na żywo – prowadzący opisują na głos wygląd osób, przedmiotów i działań.

DOSTĘPNOŚĆ – możliwość skorzystania z różnych miejsc i wydarzeń bez ograniczeń. Dostępność obejmuje obszary widzenia, słyszenia, poruszania się, rozumienia i czucia. Dzięki odpowiednio zaplanowanym wydarzeniom oraz wykorzystanym technologiom i udogodnieniom w spektaklach, warsztatach i oprowadzaniach mogą wziąć udział m.in. osoby z niepełnosprawnościami, neuroróżnorodne, seniorzy, rodzice małych dzieci i wiele innych grup. Nie tworzymy osobnych wydarzeń, ale dbamy o to, byśmy mogli wspólnie doświadczać teatru.

NAPISY DO SPEKTAKLI – są to napisy w języku polskim, które wyświetlamy podczas wybranych wydarzeń. Napisy służą głównie osobom g/Głuchym i słabosłyszącym. Nie wszystkie osoby z niepełnosprawnością słuchu znają Polski Język Migowy i to właśnie napisy pomagają im w poznaniu treści wydarzenia. Podczas spektaklu napisy są wyświetlane na ekranach, umieszczonych z boku sceny. Ekrany nie zasłaniają obrazu, ani nie przeszkadzają w odbiorze. Na ekranach, poza kwestiami postaci, autor napisów wyświetla również opisy najważniejszych dźwięków w spektaklu lub rodzaj muzyki, która towarzyszy scenie.

NEURORÓŻNORODNOŚĆ – określenie na różne funkcjonowanie ludzkich mózgów w takich obszarach, jak uczenie się, kontakty społeczne, skupienie uwagi, przeżywanie i okazywanie emocji, i wielu innych. Może obejmować osoby w spektrum autyzmu, spektrum ADHD, wysoko wrażliwe, w kryzysach zdrowia psychicznego. Neuroróżnorodność odchodzi od wcześniejszych koncepcji zaburzeń rozwojowych lub czynników środowiskowych. Zwraca uwagę na naturalne różnice między ludźmi oraz empatię i komunikację, dzięki którym możemy razem funkcjonować.

POLSKI JĘZYK MIGOWY – język, którym posługują się osoby g/Głuche. Jest to system znaków – gestów, które odpowiadają słowom i zwrotom w języku polskim. Dodatkowo w Polskim Języku Migowym istnieją znaki, które odpowiadają pojedynczym literom alfabetu i cyfrom. Polski Język Migowy ma swoją własną gramatykę, różną od gramatyki języka polskiego. Gdy w repertuarze lub na stronie internetowej zobaczysz skrót PJM to znaczy, że podczas spektaklu lub warsztatu będzie obecny tłumacz Polskiego Języka Migowego. Tłumacz będzie tłumaczyć wydarzenie lub pomoże w komunikacji z osobami g/Głuchymi.

TEKST OBJAŚNIAJĄCY – dodatkowy tekst, który towarzyszy spektaklowi. Wspiera osoby z trudnościami w obszarze rozumienia w interpretacji metafor teatralnych, rozumieniu trudniejszych słów lub podążaniu za fabułą – w przypadku retrospekcji lub wielu wątków. Podczas spektakli teatralnych osoby, które potrzebują tekstu objaśniającego, odsłuchują go na specjalnych odbiornikach ze słuchawkami. Lektor podpowiada znaczenie słów, obrazów i sytuacji, łączy wydarzenia i jest przewodnikiem po świecie przedstawienia. Tekst objaśniający nie przeszkadza osobom, które nie korzystają z tego udogodnienia – nie słyszą go.

KONTAKT

Jeśli chcesz kupić bilet na przedstawienie „Baaach!”, możesz skontaktować się z pracownikami Biura Organizacji Widowni:

nr telefonu: 71 335 49 11 lub 71 335 49 12 lub 71 335 49 49

e-mail: widownia@teatrlalek.wroclaw.pl

Pracownicy Biura Organizacji widowni pomogą Ci wybrać odpowiednie miejsce oraz kupić bilet. Pracownicy Biura Organizacji Widowni pracują od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30.

Jeśli potrzebujesz informacji o dostępności przedstawienia dla osób ze szczególnymi potrzebami, tłumaczenia PJM lub asysty, możesz skontaktować się z Martą Kurowską, specjalistką ds. dostępności i edukacji:

nr telefonu: 71 335 49 09 lub 504 54 74 26 (tylko sms)

e-mail: marta.kurowska@teatrlalek.wroclaw.pl

Specjalistka do spraw dostępności i edukacji pracuje od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00 oraz podczas wybranych dostępnych wydarzeń.

Tekst: Marta Kurowska

Autor plakatu: Dawid Ryski

Projekt graficzny: Robert Maniak

Zdjęcia: Natalia Kabanow, Robert Maniak

Konsultacja: Lidia Kurczaba

Przedprzewodnik do spektaklu „Baaach!” powstał w ramach zadania „Teatr wrażliwy. Poprawa dostępności oferty i wydarzeń Wrocławskiego Teatru Lalek”.

Środki na realizację zadania pochodzą z projektu „Projektowanie Uniwersalne Kultury – dostępność w instytucjach kultury” prowadzonego przez Narodowe Centrum Kultury w ramach działania 3.3 „Systemowa poprawa dostępności”, priorytetu III „Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami” Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

